

CASAL D'HIVERN CURS 2014-2015

Objectius Generals:

- Fomentar el coneixement històric i gastronòmic dels menjars típics d'aquests dies
- Fomentar el coneixement de les diferents celebracions del cap d'any les diferents regions del món
- Crear un espai educatiu basat en el respecte, la interrelació, la cooperació, la reflexió, l'oci i l'alegria.
- Crear un espai educatiu que potenciï l'horitzontalitat, el cooperativisme, la igualtat, la llibertat i l'autonomia del individu, entre d'altres.
- Fomentar el respecte per les diferents cultures i tradicions
- Potenciar el reciclatge
- Valorar el reciclatge
- Desenvolupar les habilitats manuals i plàstiques.
- Desenvolupar l'expressió corporal
- Conèixer llocs nous
- Passar-ho bé

Activitats:

1. ITÀLIA I FRANÇA : Llenties:
 - Activitat per reconèixer les parts d'una planta i experiència de germinació d'una llentia.
 - Activitat de cuina amb llenties
 - El gas fa moure les llenties. Primer els hi posem una mica de gasosa als seus gots perquè la tastin i diguin si té gas o no. Posem un got amb gasosa i a continuació cada infant va posant dins del got dos o tres llenties. Observaran que les llenties que acaben de posar, baixen cap al fons del got i després tornen a pujar.
 - Etc.

2. CATALUNYA

- Raïm: explicar a partir d'una obra de teatre o d'un conte per què mengem raïm
- Home dels nassos i moltes activitats relacionades amb l'anterior
- Etc.

3. XINA:

- Fer un calendari lunar
- Fer dracs amb material reciclat
- Etc.

4. Índia

5. Israel

- Realitzar instruments musicals
- Fer pomes untades de mel

6. SUDÀFRICA

- Disfressar-se
- Fer disfresses
- Ballar al ritme de tambors

7. VENEÇUELA

- Escriure una carta als familiars
- Fer una postal amb materials reciclats

Informació:

EUROPA

ALEMANYA (*Glückliches Neues Jahr*)

Els alemanys acomiaden l'any vell brindant a l'hor de Sant Silvestre i reben el nou amb petards i focs d'artifici amb la pretensió d'allunyar els mals esperits. S'explica que es costum, deixar en el plat, fins després de la mitjanit, quelcom que s'hagi menjat sopant, com una manera d'assegurar-se un rebost ben assortit per a tots els dies de l'any següent.

ÀUSTRIA (*A Guads Neichs Johr Olle mitanad*)

Els austríacs acomiaden l'any llançant focs d'artifici, bevent xampany, escampant confeti i serpentines, i lliurant-se a fer-se petons. Cal destacar, sobretot a Viena els famosos concerts d'Any Nou i el d'Straus.

DINAMARCA (*Godt Nytt*)

Trencar la vaixella no es gens mal vist a Dinamarca, al menys el darrer dia de l'any: Els danesos solen aprofitar aquesta data per demostrar als seus amics quan els estimen, i ho fan llançant a la porta de les cases d'ells, els plats vells que s'han anat acumulant en el decurs de l'any que fineix. El número de bons amics que hom tingui serà proporcional als plats trencats que trobi davant la porta de sa casa.

ESCÒCIA (*Bliadhna Mhath Ur*)

L'any nou o el "Hogmanay" es celebra d'una manera molt peculiar en algunes poblacions escoceses. A la zones rurals encenen foc en una bóta i la fan voltejar per

tots els carrers del poble, així consideren que donen la benvinguda al nou any i l'autoritzen a entrar. També hi ha una tradició denominada "first footing" segons la qual la primera persona que entra en una casa el primer dia de l'any determina la sort de la família durant els mesos següents. Per a obtenir la màxima fortuna cal que sigui un home moreno i mot millor si es afavorit.

ESPANYA (*Feliz Año Nuevo*)

Un bon sopar, en algun restaurant, amb crustacis, vi, i cava català. A les dotze menjar-se els dotze raïms, si s'ha aconseguit, l'any serà ple de ventura. Són molt tradicionals les dotze campanes que es donen per el rellotge de la Puerta del Sol de Madrid, on s'hi reuneix molta gent, a Barcelona la concentració es fa a la Plaça Catalunya on s'hi aplega una vertadera multitud. També es mengen torrons i neules i a Andalusia "polvorones" i "mantecados". Això dels raïms és una tradició espanyola, en cap altre país del món es fa.

FRANCE (*Boone Annèe*)

La part més tradicional es desenvolupa a París, el lloc de concentració Els Camps Elisis des de l'Arc de Triomf a la plaça de la Concòrdia, Els que es queden a casa en la majoria de punts de França, fan un bon sopar, en el qual mai no hi manquen les "huitres", el "foie de canard" i el xampany. Tocades dels dotze tothom es desitja ventura amb petons i bons desitjos. A cada casa es col·loca en el algun visible un ramet de vesc. El dia 1 de gener inexorablement es mengen lleties en totes les cases.

ANGLATERRA (*Happy New Year*)

Potser la zona més popular i concorreguda és el centre de Londres. Uns acudeixen a Trafalgar Square o Picadilly Circus, alguns altres es concentren sota el rellotge del Big Ben per sentir millor les campanades mentre enllacen els braços i canten una vella cançó "Auld Lang Syne". El matí del 1, molts s'alcen d'hora per córrer els carrers amb cançons i canvis de monedes i caramels.

ITÀLIA (*Felice Anno Nuovo*)

Amb un plat de lleties es comença el sopar de fi d'any, la "notte di capodanna", les senyores i senyoretes són obsequiades amb peces de roba íntima de color vermell, ço és una premonició de bona sort cara els futurs dotze mesos. A Nàpols i a Roma és d'habitut llançar trastos vells per la finestra per trencar amb el passat i començar una nova singladura amb bon peu.

RÚSSIA (*Novim Godom*)

Aquest dia passa per Rússia "l'avi del gel" repartint dolces, caramels, joguines i nines "matriuskas" *, per tal de poder aconseguir aquests regals la mainada balla redós de l'arbre de Nadal i recita poemes a l'avi del gel".

*Les matriuskas són aquestes figuretes que contenen en el seu interior una altra còpia de si mateixa cada vegada més petita, fins i tot l'última que és gairebé diminuta.

ÀSIA

XINA (*Kin Inèn Kual le*)

L'any a la Xina arriba el mes de febrer o el març segons el calendari de la lluna. La seva festivitat dura 9 dies, el seu objectiu, aconseguir sort, salut i felicitat. Abans de començar les celebracions la gent neteja les seves cases a fi d'eliminar qualsevol resta de malastrugança de l'any que s'acaba. Pels carrers hi ha balls de dragons, infinitat de focs d'artifici i petards a fi d'allunyar als mals esperits.

COREA. (*Seh Hech Bok Mani Bat Un Seyo*)

Tradicionalment els coreans celebren el “Solnai”, el primer dia de la primera lluna del nou any. Explica la llegenda que qui es queda adormit la darrera nit despertarà amb les celles blanques, així que aquesta nit tothom roman despert i encenen llums en totes les habitacions, el dia següent es dediquen a combatre els mals esperits i netegen la casa a fons cremant rames de bambú perquè creuen que el seu soroll els espanta.

ÍNDIA (*Shannah Tovah*)

El “Diwali” o festa de la llum indica l'inici del nou any. Té lloc entre octubre i novembre i dura cinc dies. Es destaca per infinitat de petites lluminàries d'oli que decoren les cases, temples i jardins, simbolitzant la victòria del bé contra el mal i mostrant l'agraïment de la gent pel bé que hi ha a les seves vides. També hi han focs d'artifici.

ISRAEL (*Shannah Tovah*)

L'any nou jueu es denomina “Rosh Hashanah”. Varia de data cada any, però sol ésser sempre entre setembre i octubre, aquest dia està prohibit treballar. Els jueus acudeixen a la sinagoga a resar, després tornen a casa a fer un menjar especial. És costum tocar el “shofar” (una banya de marrà) i mengen pomes untades de mel per aconseguir que l'any els sigui propici.

JAPÓ (*Akemashite Omedetó*)

Fins a cent batallades repiquen les campanes dels temples japonesos per commemorar l'arribada del nou any. És una tradició per alliberar del mal del període que es comença, cada campanada fa referència a un desig terrenal perquè sigui allunyat. Les cases són decorades amb fulles perenns i bambú, símbols de la vida eterna i la honestat. Sempre comencen l'any rient, puix creuen que això els porta bona sort.

TAHILÀNDIA (*Sawatdii Pamaï*)

“Songran” és el nom per definir l'any nou i durant tres dies, 13,14 i 15 d'abril es quan fan les celebracions. La gent es tira galledes d'aigua uns amb els altres amb el desig d'atraure pluges abundants el proper any. Es renten i netegen totes les estàtues dels budes. També és costum alliberar els aucells engabiats i els peixets de les peixeres.

TIBET (*Tashi Dèlek*)

El “Gotor” són els dos dies finals de l'any al Tibet i en aquestes 48 hores netegen les cases, encenen entorxes i tiren petards a fi de mantenir els mals esperits fora de la llar. Acudeixen als monestirs a fer ofrena als monjos. Durant els dos primers dies de l'any nou, denominats “Losar” comparteixen menjades i regals amb la família i honoren als seus Déus i els visiten en llurs monestirs.

VIETNAM (*Chuc Mung Nam Moi*)

Els vietnamites netegen profundament ses cases, treuen brillantor a la coberteria de plata i paguen tots els seus deutes. El darrer dia de l'any acostumen a plantar un bambú o un arbre semblant al quals decoren amb campanes, flors i serpentes vermelles per a protegir-se dels mals esperits. També tenen molt en compte la primera persona que entre a casa seva el primer dia de l'any, puix els portarà sort i riquesa en els mesos següents.

OCEANIA

AUSTRÀLIA (*Happy New Year*)

Els encanta rebre l'any nou amb molt de soroll, quan el rellotge marca les 12 de la nit,

arreu s'escolten xiulets, clàxons de cotxe, picament de mans, tritllegi de campanes. El dia 1 és festa important, ho celebren al camp i a la platja, amb pícnic i competicions de surf. Allà és en ple estiu.

ÀFRICA

EGIPTE (*Colo SanaWintom Tiebeen*)

Quan en el firmament apareix la primera lluna creixent celebren llur festa d'any nou, molts acudeixen a prop de la mesquita d'Alabastro al cap d'amunt de la ciutadella de la ciutat d'El Cairo. En el moment que apareix la lluna el líder religiós proclama oficialment el canvi d'any i aleshores la gent se'n va a llurs cases a celebrar l'esdeveniment, en aquest petit pelegrinatge llueixen vestits llampats fins i tot les dones que habitualment els porten negra en aquesta nit els duen de colors vistosos.

SUDÀFRICA (*Gelukkige Nuwe Jaar*)

Repiquen totes les campanes de les esglésies i l'ambient s'omple de trets de salves. En alguns llocs es festeja com un carnaval, la gent es disfressa i surt al carrer a ballar al ritme de tambors.

AMÈRICA

ARGENTINA (*Feliz Año Nuevo*)

Fan gran fogueres amb pirotècnica de coets, és el principal esdeveniment d'aquest dia. Construeixen ninots de fusta, tela i paper que després de ser passejats són llençats a les fogueres, és creença que amb la cremada d'aquests ninots es purifica i és la forma de treure's tot el mal de l'any que fineix.

BRASIL (*Feliz Ano Nuevo*)

La gent acudeix a las platges (allà és estiu) a veure els focs artificials que es tiren aquesta nit, alguns vesteixen de blanc i salten sobre set onades, puix creuen que això els donarà sort, també tiren flors a l'aigua mentre demanen un desig. A Copacabana "las filhas do santo" (sacerdotesses africanes) encenen ciris i els tiren al mar dins de petits vaixells carregats de flors i regals, perquè el mar se'ls emporti, el que és un presagi de bona fortuna.

COLÒMBIA (*Feliz Año Nuevo*)

És costum seguir la tradició de costums populars el que en diuen "los agüeros". Hi ha diverses maneres de fer-ho: Rebre la matinada dret, donà un cop de porta ben fort en el moment que toquen les dotze, besar a una persona del sexe oposat.... Tot com a premonició d'un proper any pler de fortuna.

ESTATS UNIDS D'AMÈRICA (*Happy New Year*)

La festa més popular dels EEUU és la que es celebra al Times Square de Nova York . Hores abans de la mitja nit ja no hi cap ningú. I, tocadés les dotze campanades baixa la famosa "bola de cristall" des del dalt de tot d'aquest emblemàtic edifici i això marca l'inici de la gran festa, amb càntics, gatzara, focs d'artifici, confeti, jocs de llums i crits d'alegria.

MÈXIC (*Feliz Año Nuevo*)

Es canta, balla, es fa gatzara fins a altes hores de la matinada. Es netegen ben bé les cases, creient que això portarà sort, n'hi ha que passen la nit amb una maleta considerant que això afavorirà els viatges de l'any, també qui es posa roba interior vermella per trobar l'amor.

VENEÇUELA (*Feliz Año Nuevo*)

És el moment en que és reprenen i estrenen les amistats d'uns amb altres, per això mengen un plat denominat "hallaca" que a cada casa preparen i el regalen a les altres com una mostra de desitjar bona sort per el proper any. També envien una carta a familiars i amics amb bons desitjos, missiva que es cremada pel receptor perquè ningú més pugui llegir.

Raïm:

Es tracta d'una pràctica molt observada i de la qual en sabem ben poc. L'explicació més estesa és que la implantació d'aquest costum és el resultat de la iniciativa d'uns viticultors del sud del País Valencià, que l'any 1909 —un any d'excedència de collita— van idear aquesta estratègia per donar sortida a l'excés de producció. L'hàbit s'hauria anat implantant a partir d'aquell moment arreu de l'Estat, amb més o menys celeritat, però no de manera immediata. Amades, per exemple, en el seu clàssic *Costumari català* ni tan sols ho esmenta; si tenim en compte que aquesta obra data de la dècada del 1950, hem de deduir que, si es feia, no devia ser una tradició gaire antiga, i si estava implantada, devia tenir una connotació de costum modern i sense arrelament. Però potser la decisió no va ser tan casual. Ja a l'antiga Roma es creia que menjar grans de raïm ajudava a pal·liar els efectes dels empatxos. Per tant, no fóra estrany que a la primeria del segle XX en quedés algun vestigi o se'n conegués alguna notícia que inspirés els viticultors esmentats.

Salut i prosperitat

Hom ha apuntat que aquest costum amaga actualment un desig de prosperitat i d'abundància: aquest seria el significat de menjar raïm fora de l'època de la verema (la qual es fa, segons el lloc, des d'abans i fins passat el mes de setembre). Així ho recull també el refrany: "Menjar raïm per Cap d'Any porta diners per a tot l'any".

La convenció de menjar dotze grans de raïm, si bé s'ha estès en alguns països llatinoamericans com ara Colòmbia, no és pròpia d'enlloc més que d'aquí. A l'Argentina se'n practica una variant que, de fet, desmentiria una mica la possibilitat que el raïm sigui símbol d'abundància perquè es menja fora de temporada: allà es menja raïm pansit, o sigui, panses (dotze, és clar).

Entorn d'aquesta tradició darrerament s'ha originat una petita polèmica: els dotze grans de raïm són un per cada campanada o un per cada mes de l'any? Qui ho sap... El cert és que el costum diu que te n'has de menjar un a cada campanada, però no si cada gra correspon a un mes de l'any. O és que potser hi ha algú creu que si es deixa de menjar el vuitè, l'agost serà pitjor que el gener?

Turró:

<http://es.wikipedia.org/wiki/Turr%C3%B3n>

Segons la llegenda va ser un pastisser català qui va inventar el torró, l'any 1703. En aquella època, la pesta assolia la ciutat de Barcelona. Es va convocar un concurs de pastissos que poguessin aguantar i conservar-se molt de temps sense fer-se malbé (llavors no hi havia neveres). El guanyador va el ser el pastisser Pau Turró, que va inventar una massa de massapà amb els ingredients que tenia: ametlles, sucre i mel... També hi ha la creença que van ser els àrabs de la península ibèrica, amb gran tradició de rebostera.

El torró es menja al Nadal perquè abans era un producte complementari del cicle agrari. Es feia a les cases de la gent, durant els mesos d'octubre, novembre i desembre perquè era quan ja s'havien recol·lectat les matèries primeres per a elaborar el torró (ametlles, sucre i mel).

Però ara, es pot consumir durant la resta de l'any, de fet el mengen molts esportistes per la gran energia que aporten els fruits secs!.

Menjars:

Pollastre, capó, gall dindi, és el plat fort de Nadal. El costum grec de castrar galls es va estendre quan el Concili d'Aquisgrà (871) va dictaminar que el capó -sense sexe- no trencava el dejuni de la vigília. L'exòtic indi o gall dindi, au sagrada dels asteques, va ser importat de Mèxic: el *turkey* anglès, l'*hindi* turc, el *dinde* o *d'inde* francès, el *dik habashi* o *dik rumi* -au etiop o grega- dels àrabs. L'àpat de Nadal comença amb l'escudella, els galets i la carn d'olla. Després ve el pollastre rostit, farcit de panses i pinyons. I de postres, torrons i neules, i polvorons i mantegades provinents de les migracions del sud peninsular.

Els torrons són originaris de l'antiga Corona d'Aragó, documentats des d'inicis del segle XV. De neules, un full prim i dolç de farina sense llevat -*nebula*, boira-, ja se'n parla al segle XI.

Webgrafia

http://www.turaris.net/es/publicacions/articles_10/s_costums-i-tradicions_7/el-cap-d-any-arreu-del-mon_348

<http://www.garonuna.com/2008/11/20/celebracio-del-fi-d%E2%80%99any-a-diversos-llocs-del-mon/>

<http://www.sapiens.cat/ca/notices/2012/12/per-que-mengem-dotze-grans-de-raim-per-cap-d-any-3110.php>

<http://blocs.xtec.cat/annaal/files/2011/12/arbre-de-nadal.pdf>